TSEA83: Datorkonstruktion Fö3

Mikroprogrammering 2

Fö3: Agenda

- Lite repetition
- In/ut-matning
- Avbrott på OR-datorn
- Hoppinstruktion
- Lab1: Mikroprogrammering

Lite repetition

Mikromaskinen

"Olle Roos – datorn"

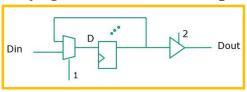
= register

= minne

= kombinatorik

Tabellerna K1, K2 och K3 kan även implementeras som minnen.

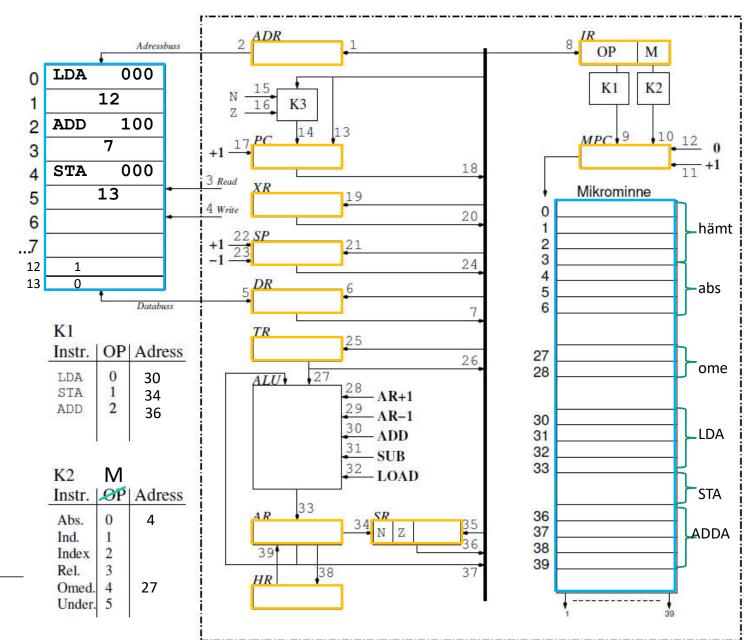
Varje gul låda innehåller i princip:

RESET

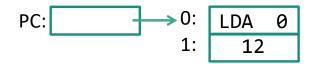

Steg 1 : Hämtfas

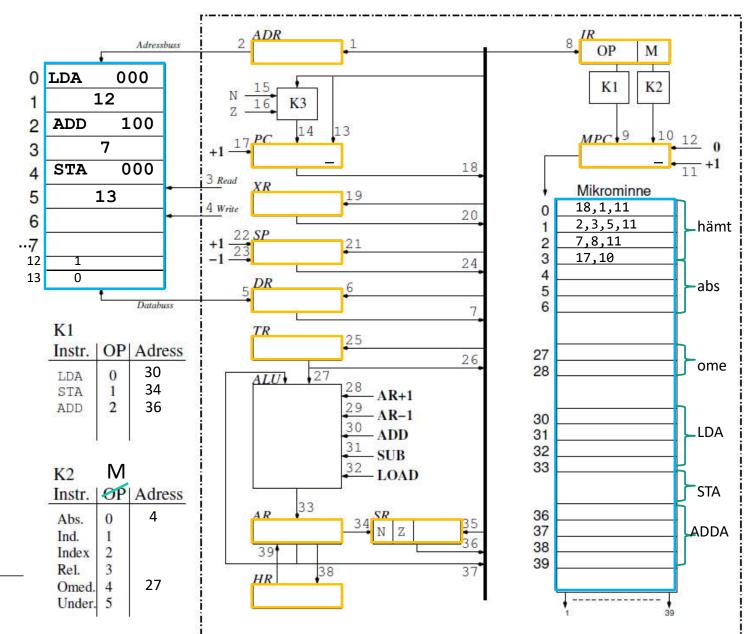
 $M(PC) \rightarrow IR$

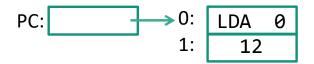
0: pc->adr,mpc++ 18,1,11
1: adr->minne,data->dr,mpc++ 2,3,5,11
2: dr->ir,mpc++ 7,8,11
3: PC++,K2->mpc 17,10

Vid reset nollställs PC och MPC

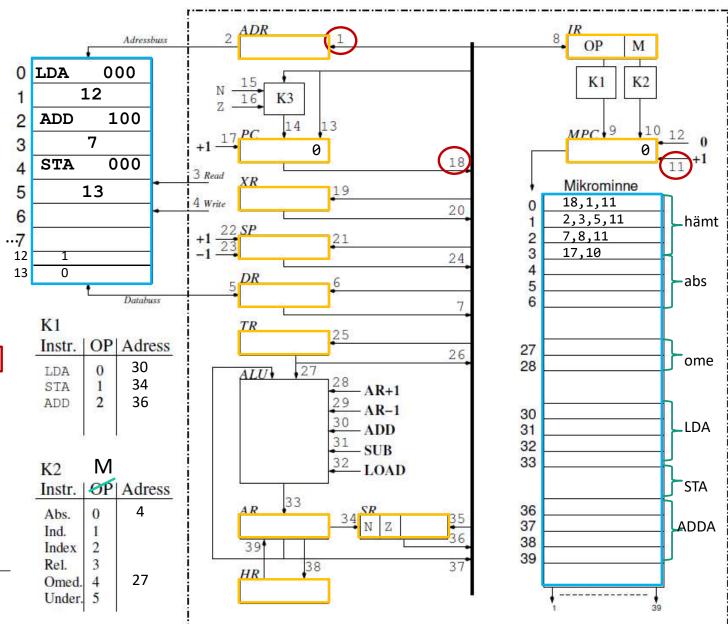

Steg 1 : Hämtfas M(PC) -> IR

Rad 0 i Mikrominnet adresseras. Effekterna av aktiverade styrsignaler sker vid nästkommande klockflank.

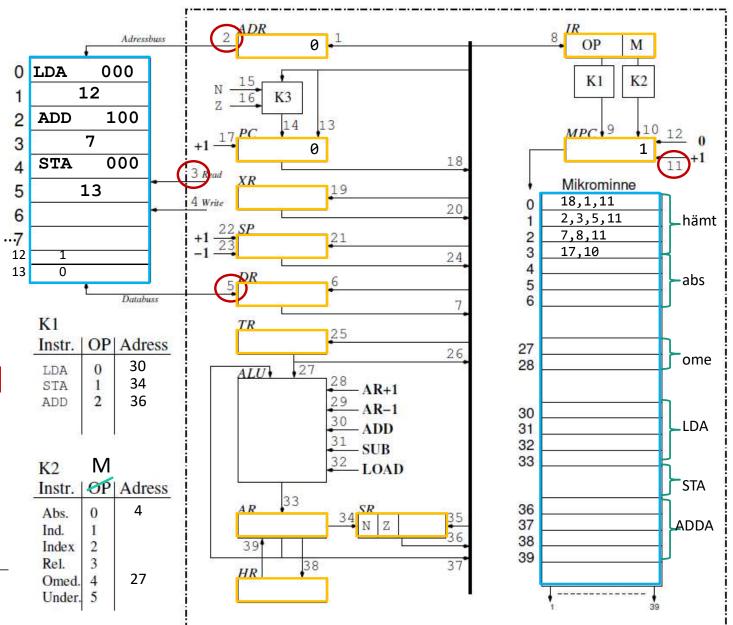

Steg 1 : Hämtfas

M(PC) -> IR

PC: 0: LDA 0 1: 12

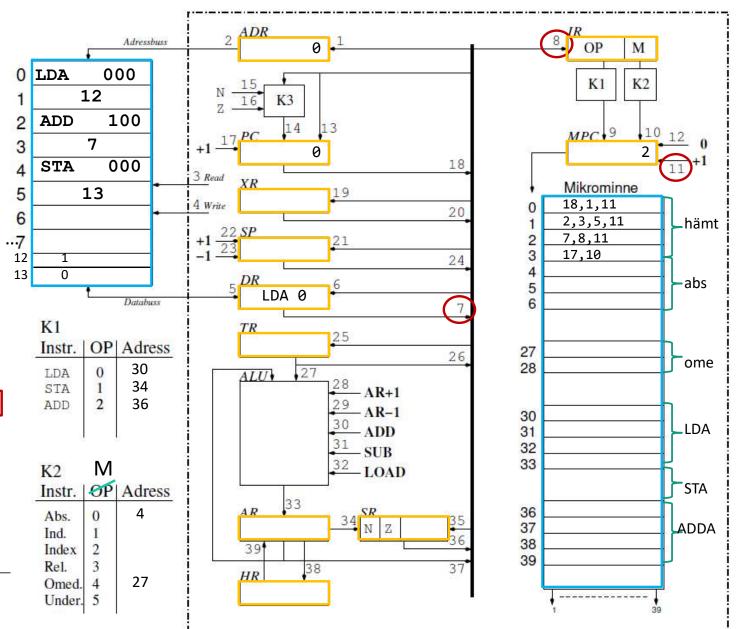

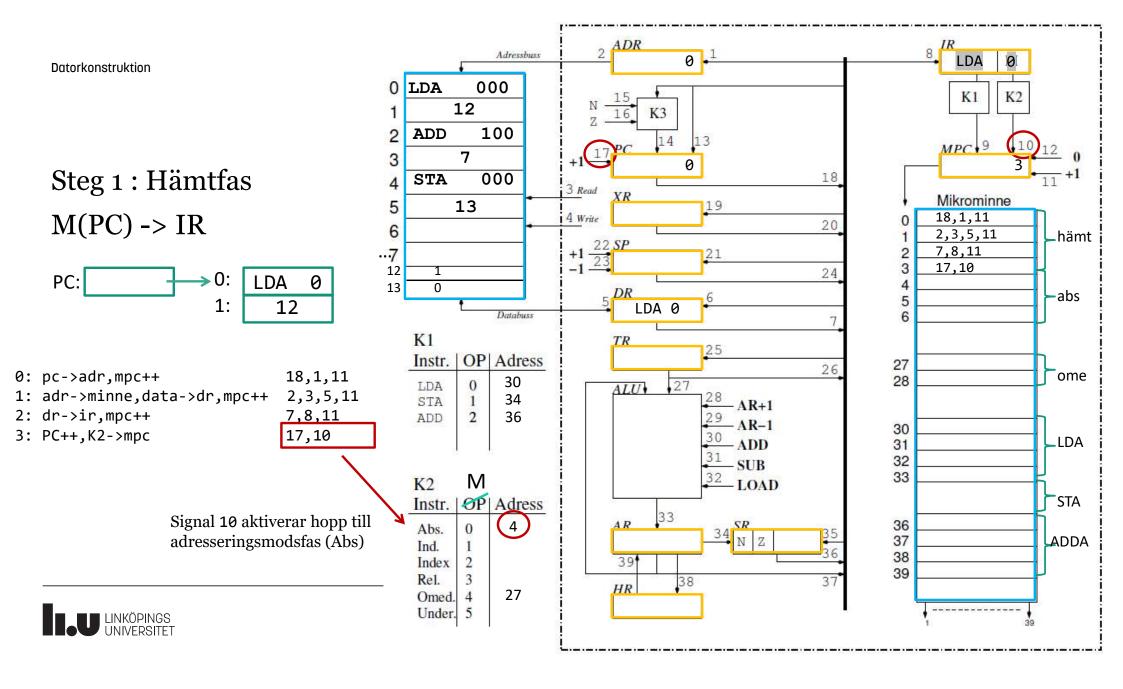
Steg 1 : Hämtfas

M(PC) -> IR

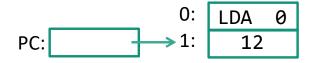
PC: 0: LDA 0 1: 12

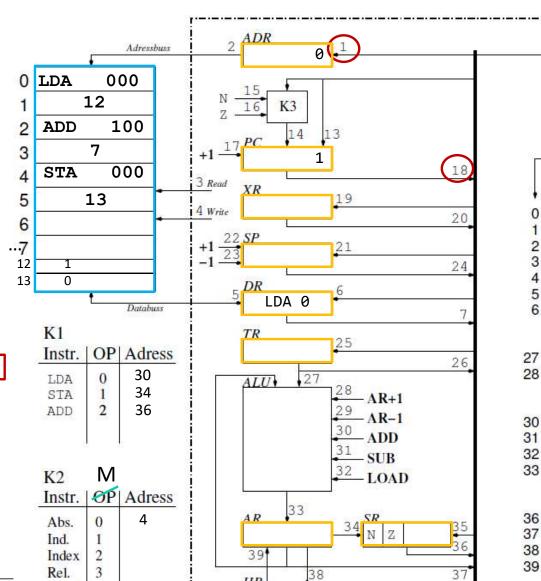

Steg 2 : A-modfas (Abs) $M(PC) \rightarrow ADR$

18,1,11 4: pc->adr,mpc++ 5: adr->minne,data->dr,mpc++ 2,3,5,11 7,1,9,17 6: dr->adr,K1->mpc,PC++

HR

27

Omed. Under. 5 LDA

K1

MPC 9

Mikrominne

_hämt

-abs

ome

_LDA

STA

ADDA

18,1,11

7,8,11 17,10

18,1,11

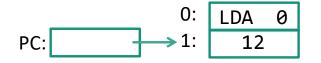
2,3,5,11

7,1,9,17

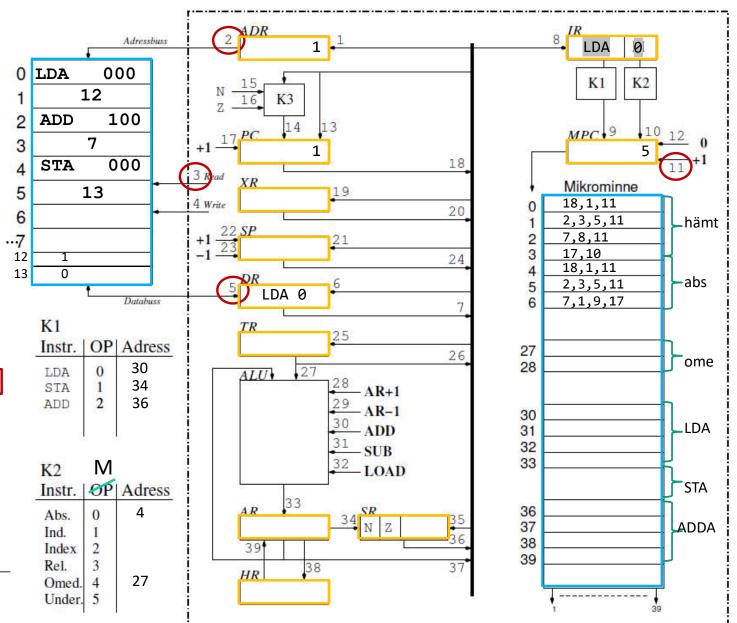
2,3,5,11

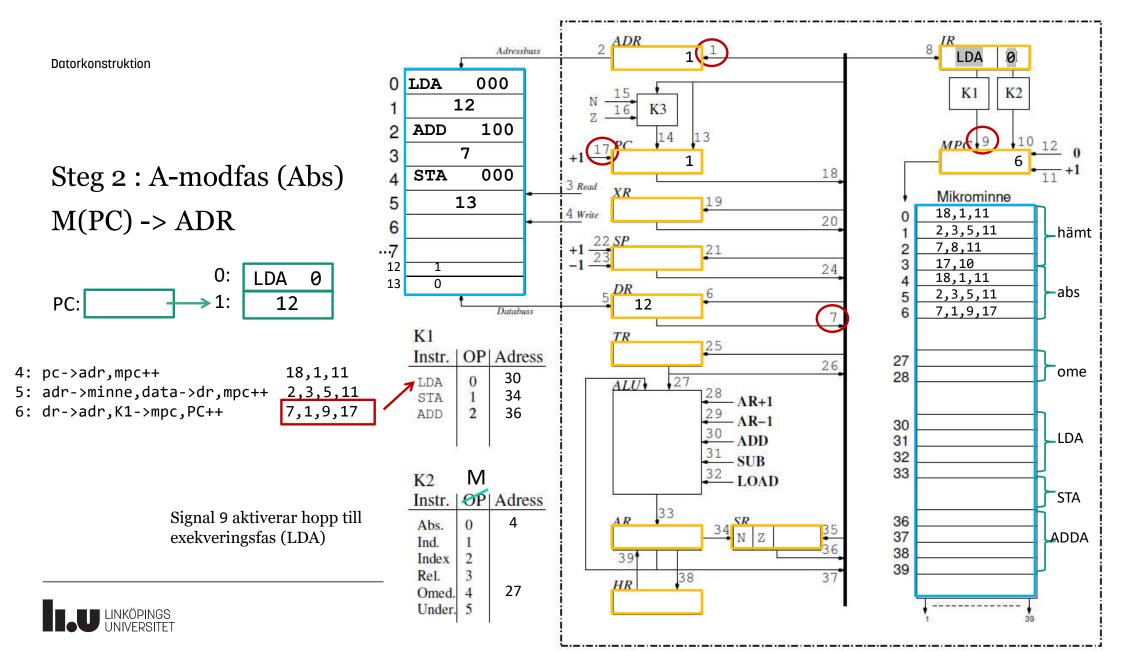
Steg 2 : A-modfas (Abs) M(PC) -> ADR

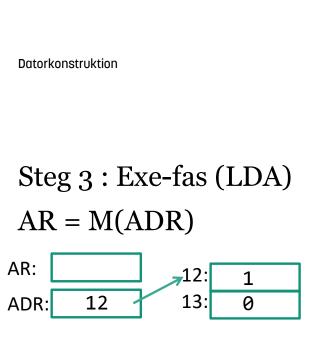

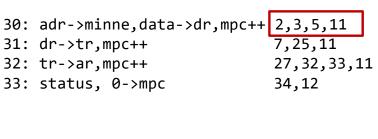
4: pc->adr,mpc++ 18,1,11 5: adr->minne,data->dr,mpc++ 2,3,5,11 6: dr->adr,K1->mpc,PC++ 7,1,9,17

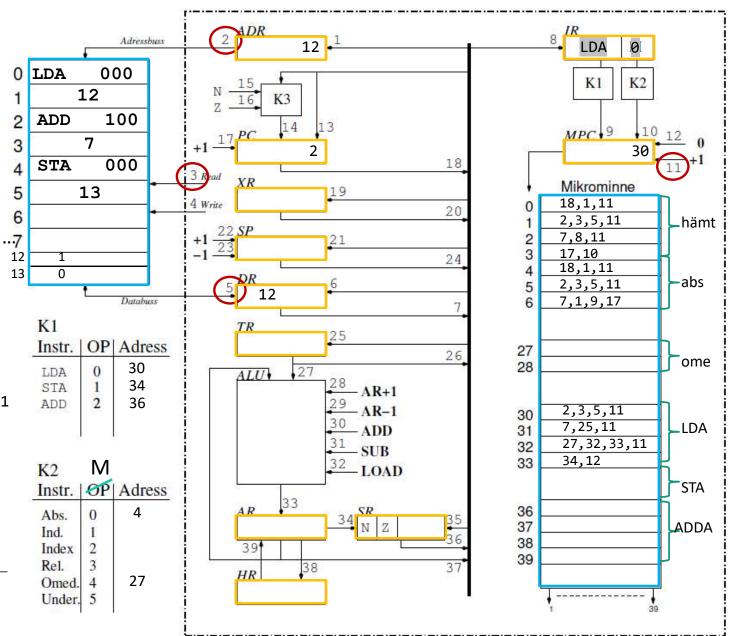

Steg 3 : Exe-fas (LDA) AR = M(ADR)

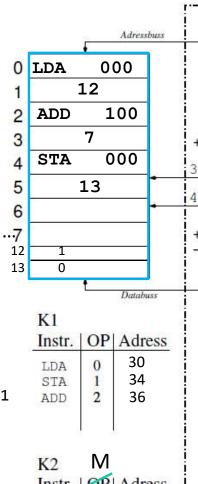
AR: 12: 1 ADR: 12 13: 0

30: adr->minne,data->dr,mpc++ 2,3,5,11

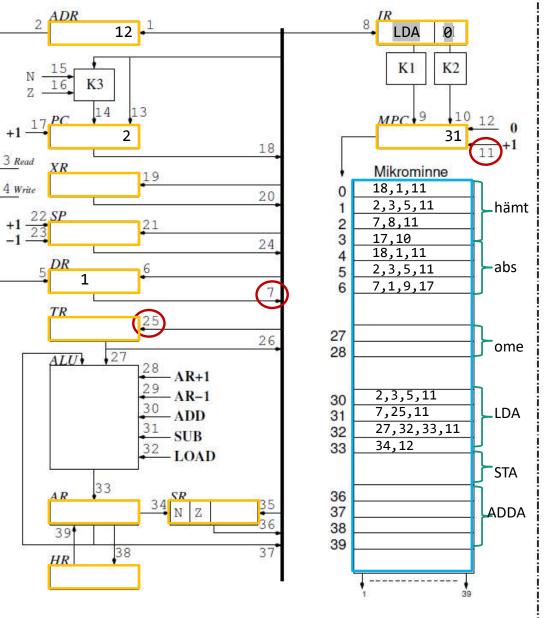
31: dr->tr,mpc++ 7,25,11

32: tr->ar,mpc++ 27,32,33,11

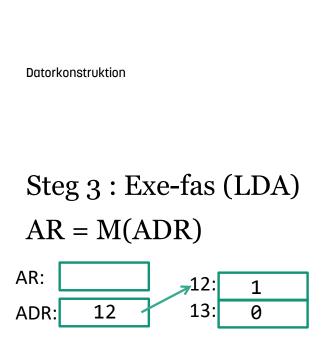
33: status, 0->mpc 34,12

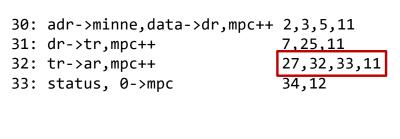
Abs. 0 4 Ind. 1 Index 2	K2	M	
Ind. 1 Index 2	Instr.	OP	Adress
Index 2	Abs.	0	4
\$154000 capt. \$5	Ind.	1	
Rel 3	Index	2	
TOL D	Rel.	3	
Omed. 4 27	Omed.	4	27
Under. 5	Under.	5	

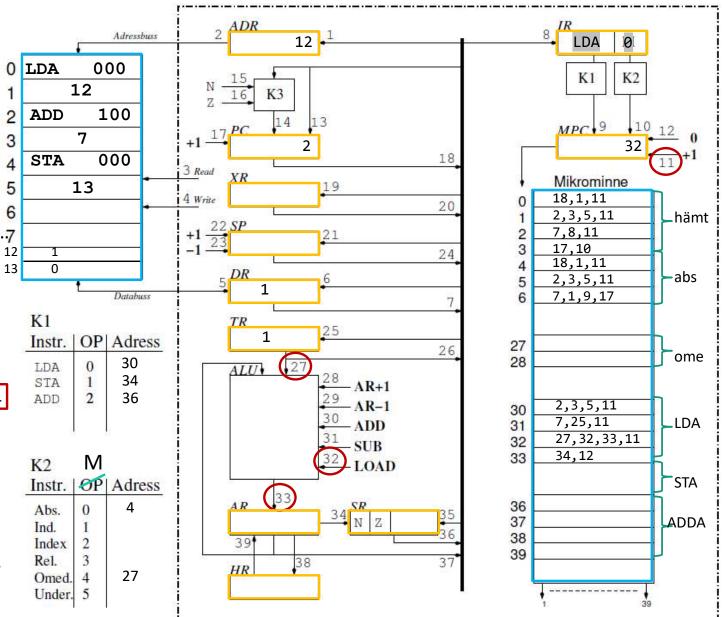

..7

Steg 3 : Exe-fas (LDA) AR = M(ADR)

AR: 12: 1 ADR: 12 13: 0

30: adr->minne,data->dr,mpc++ 2,3,5,11

31: dr->tr,mpc++ 7,25,11

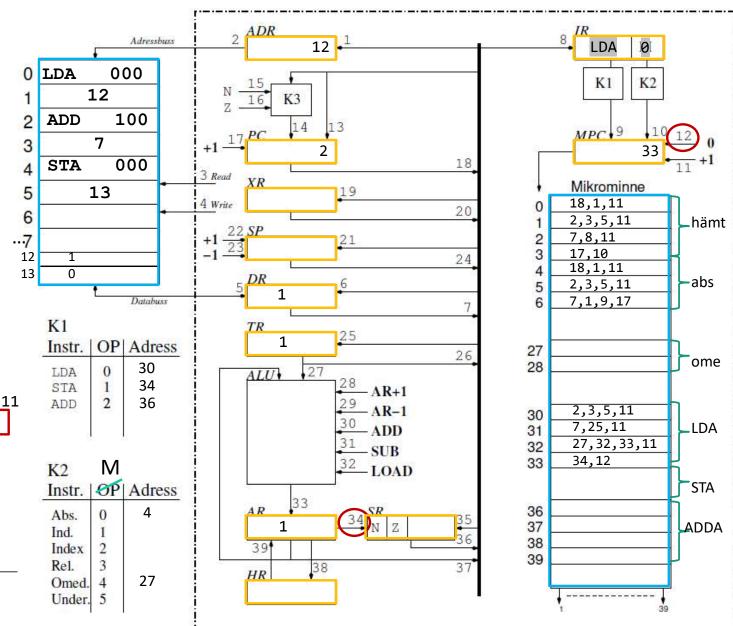
32: tr->ar,mpc++ 27

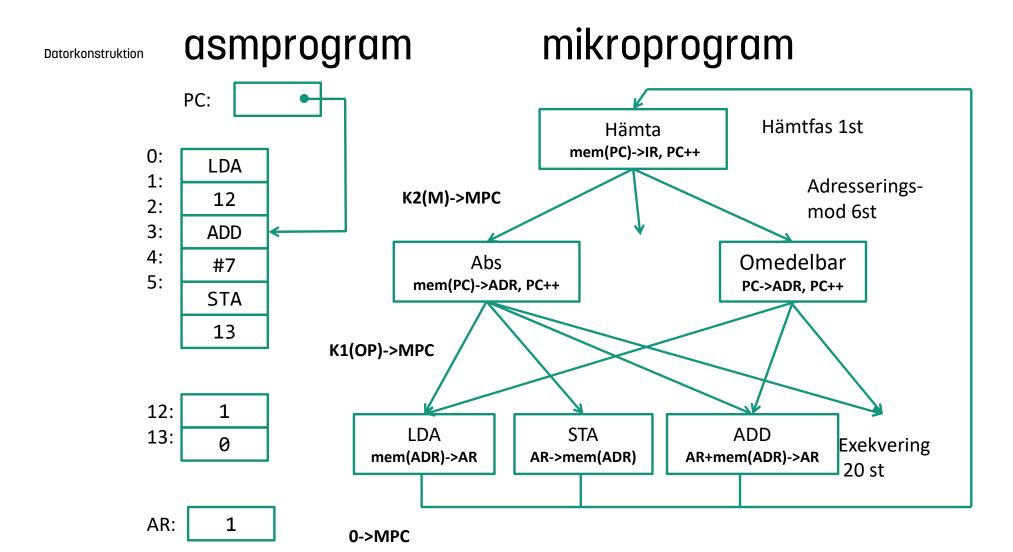
33: status, 0->mpc

27,32,33,11 34,12

Signal 12 aktiverar nollställning av MPC, för nästa hämtfas

In/ut-matning

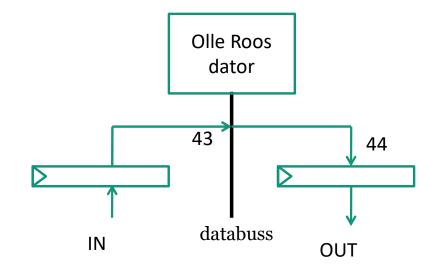

Datorkonstruktion In/ut-matning

Instrukti	on Betydelse
IN	AR := IN
OUT	OUT := AR

Adresseringsmod: underförstådd K2(5) = 29

29: K1->mpc 9

OUT

50: in->tr, mpc++ 43,25,11 53: ar->out, 0->mpc 37,44,12 51: tr->ar, mpc++ 27,32,33,11

52: status, 0->mpc 34,12

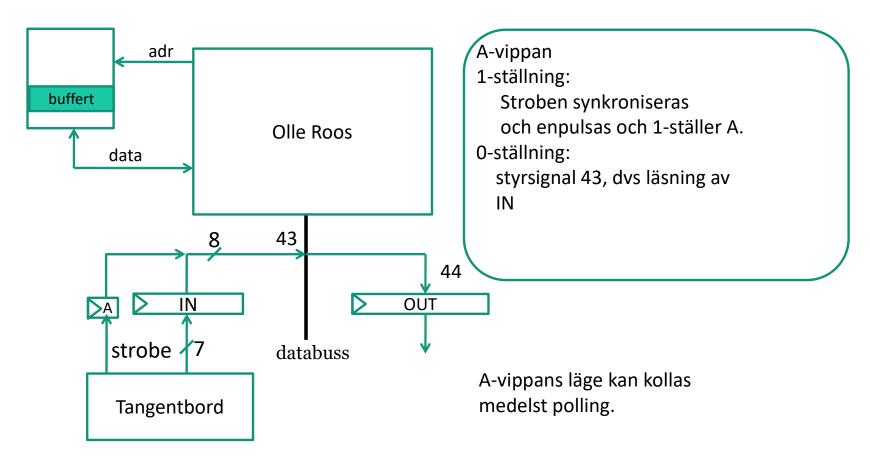
IN

Datorkonstruktion In/ut-matning

Problem:

Hur vet vi när det finns ett nytt värde i IN-registret?

mem

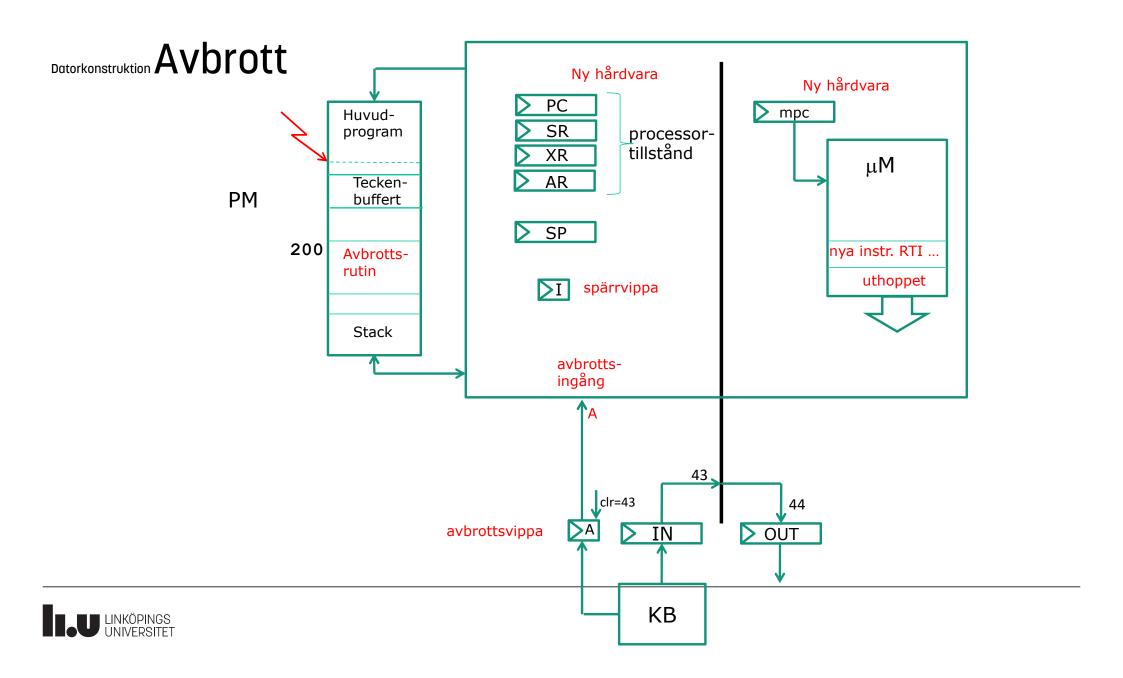
Datorkonstruktion In/ut-matning: Olika metoder

- Programmet väntar på att stroben ska bli hög, (testa om IN är negativ)
 läser tecknet och placerar i minnet.
 Programstyrd I/O, polling, busy waiting.
- 2) Programmet behöver inte alls vänta på stroben. När stroben går hög startar en avbrottsrutin, som läser in tecknet och placerar i minnet. **Avbrott.**
- I/O kretsen skriver själv (genom att ta över lämpliga bussar) i minnet. DMA = direkt minnesaccess. Programmet behöver bara uppmärksammas när return har kommit in. Kan ske genom att koppla bort CPUn från bussarna eller genom att utnyttja lediga minnescykler.

Avbrott

- 1. Tryck på en tangent => 1->A
- 2. Gör klart pågående instruktion
- 3. Om I=0 så uthopp:
 - 1. Spara reg. på stacken PC, SR, XR, AR
 - 2. Förhindra fler avbrott: 1->I.
 - 3. Hoppa till avbrottsrutinen
- 4. I avbrottsrutinen:
 - 1. Läs in tecknet till minnesbuffer och 0->A
 - 2. Återhopp RTI (återställ reg., 0->I)

3 nya instruktioner:

EI: 0->I (Enable Interrupt)

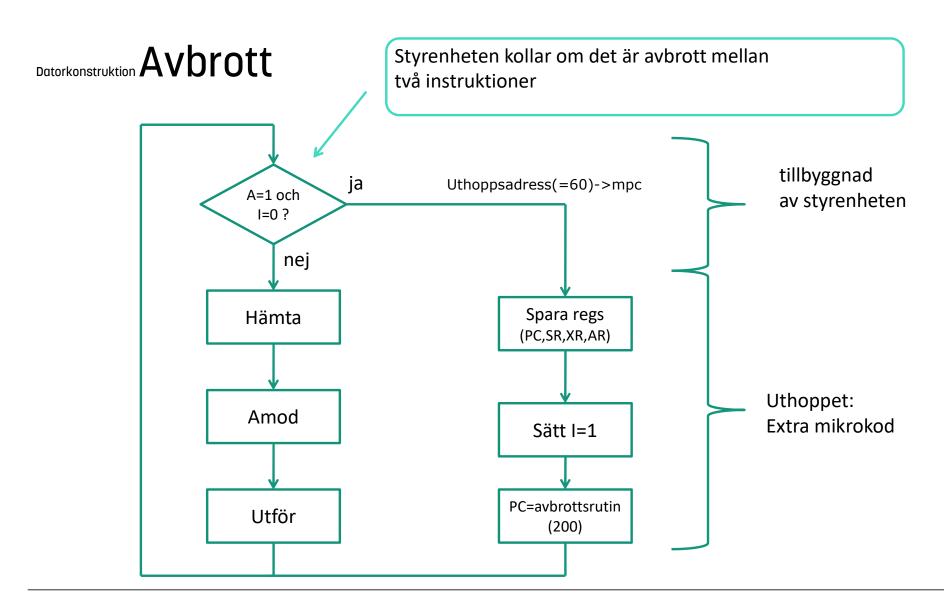
DI: 1->I (Disable Interrupt)

RTI: återhopp

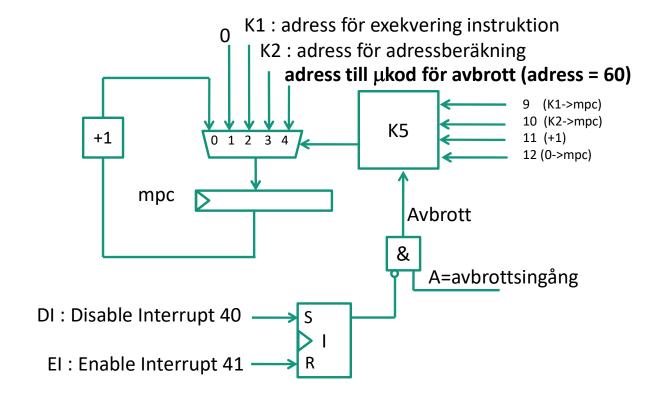
Mikrokod för uthopp

Förbättrad mpc

9	10	11	12	Avbr	mux-ingång
1	0	0	0	-	2
0	1	0	0	-	3
0	0	1	0	-	0
0	0	0	1	0	1
0	0	0	1	1	4
	1 0 0 0	1 0 0 1 0 0 0 0	1 0 0 0 1 0 0 0 1 0 0 0	1 0 0 0 0 1 0 0 0 0 1 0 0 0 0 1	0 1 0 0 - 0 0 1 0 -

Adress (200) till avbrottsrutin

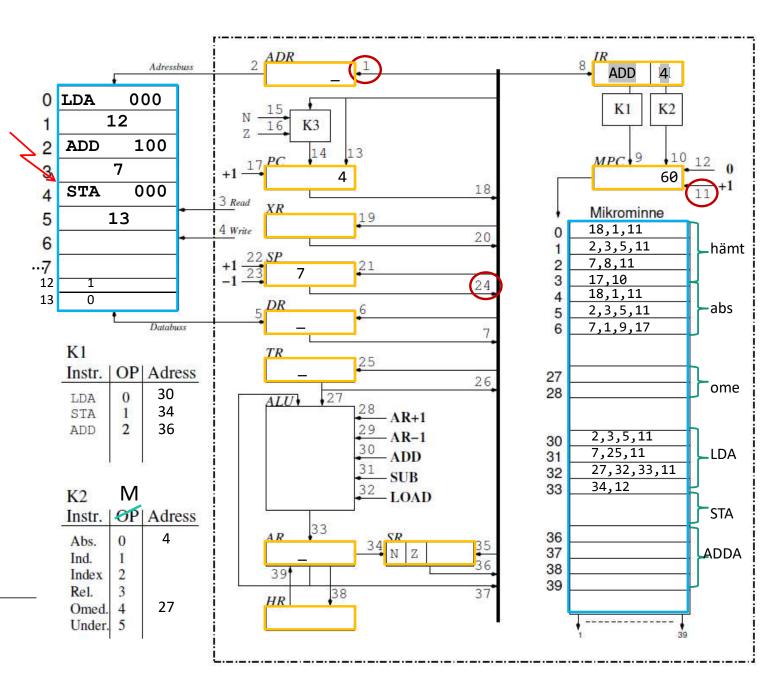

Spara PC,XR,AR,SR på stacken

60:	sp->adr, mpc++	24,1,11
	<pre>pc->dr,mpc++ skriv, sp,mpc++</pre>	18,6,11 2,4,5,23,11
64:	<pre>sp->adr, mpc++ xr->dr, mpc++ skriv, sp,mpc++</pre>	24,1,11 20,6,11 2,4,5,23,11
67:	<pre>sp->adr, mpc++ ar->dr, mpc++ skriv, sp,mpc++</pre>	24,1,11 37,6,11 2,4,5,23,11
70:	<pre>sp->adr, mpc++ sr->dr, mpc++ skriv, sp,mpc++</pre>	24,1,11 36,6,11 2,4,5,23,11
72:	1->I,mpc++	40,11

42,12

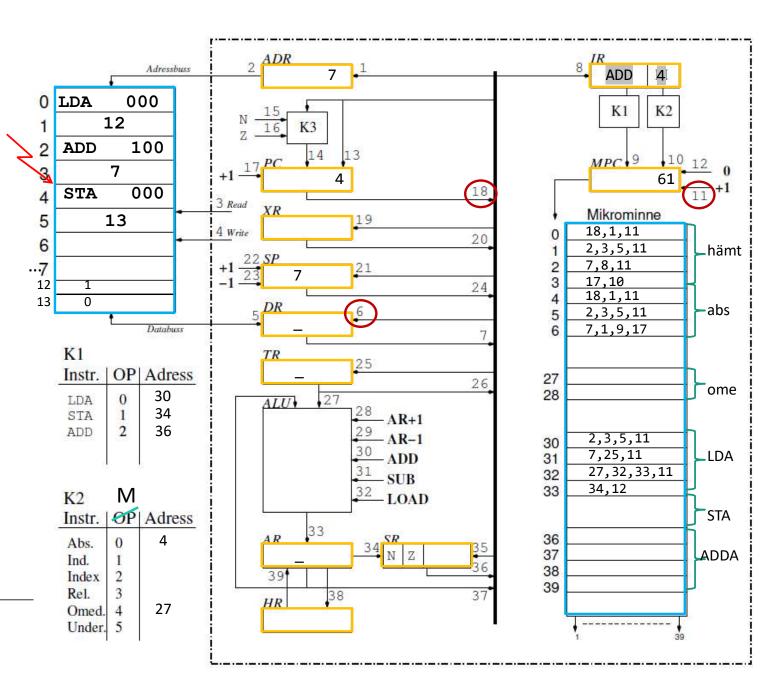

73: 200->PC, mpc=0

Spara PC,XR,AR,SR på stacken

	sp->adr, mpc++	24,1,11
61:	pc ->dr,mpc++	18,6,11
62:	skriv, sp,mpc++	2,4,5,23,11
	sp->adr, mpc++	24,1,11
64:	xr ->dr, mpc++	20,6,11
65:	skriv, sp,mpc++	2,4,5,23,11
	sp->adr, mpc++	24,1,11
67:	<pre>ar->dr, mpc++</pre>	37,6,11
68:	skriv, sp,mpc++	2,4,5,23,11
69:	sp->adr, mpc++	24,1,11
70:	sr ->dr, mpc++	36,6,11
71:	skriv, sp,mpc++	2,4,5,23,11
72:	1->I,mpc++	40,11

42,12

73: 200->PC, mpc=0

Spara PC,XR,AR,SR på stacken

60:	sp->adr, mpc++	24,1,11
61:	<pre>pc->dr,mpc++</pre>	18,6,11
62:	skriv, sp,mpc++	2,4,5,23,11

63: sp->adr, mpc++ 24,1,11 64: xr->dr, mpc++ 20,6,11 65: skriv, sp--,mpc++ 2,4,5,23,11

66: sp->adr, mpc++ 24,1,11 67: ar->dr, mpc++ 37,6,11

68: skriv, sp--,mpc++ 2,4,5,23,11

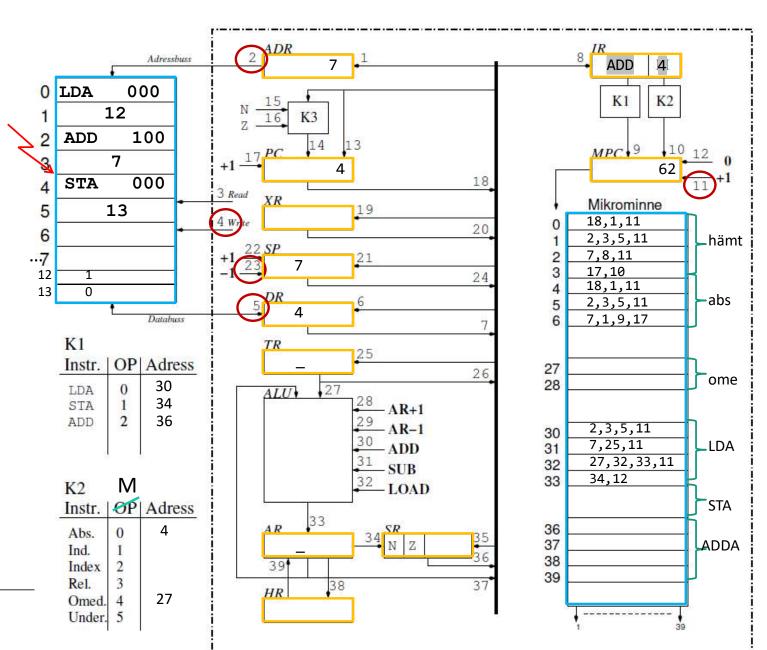
69: sp->adr, mpc++ 24,1,11

70: **sr**->dr, mpc++ 36,6,11

71: skriv, sp--,mpc++ 2,4,5,23,11

72: 1->I,mpc++ 40,11

73: 200->PC, mpc=0 42,12

Spara PC,XR,AR,SR på stacken

60:	sp->adr, mpc++	24,1,11
61:	<pre>pc->dr,mpc++</pre>	18,6,11
62:	skriv, sp,mpc++	2,4,5,23,11

63: sp->adr, mpc++ 24,1,11 64: xr->dr, mpc++ 20,6,11 65: skriv, sp--,mpc++ 2,4,5,23,11

66: sp->adr, mpc++ 24,1,11 67: ar->dr, mpc++ 37,6,11

68: skriv, sp--,mpc++ 2,4,5,23,11

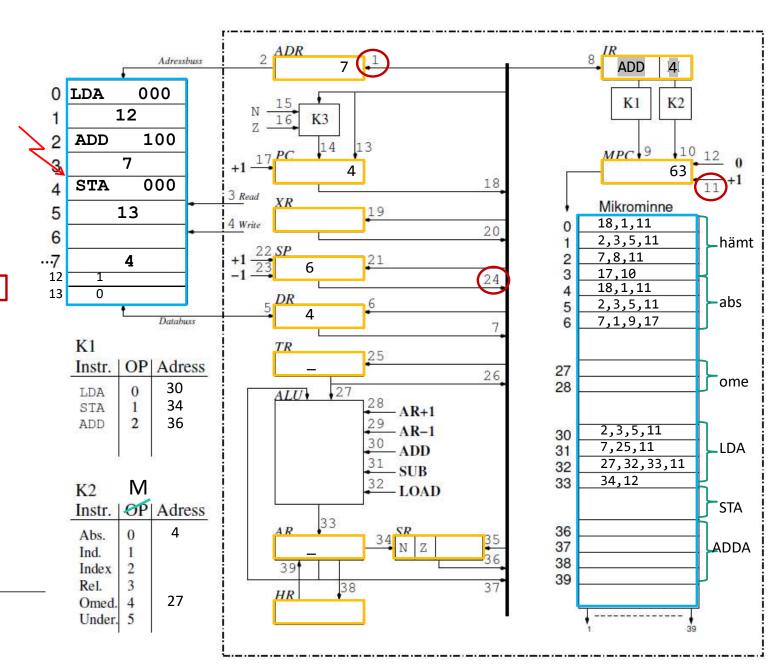
69: sp->adr, mpc++ 24,1,11 70: sr->dr, mpc++ 36,6,11

71: skriv, sp--,mpc++ 2,4,5,23,11

72: 1->I,mpc++ 40,11 73: 200->PC, mpc=0 42,12

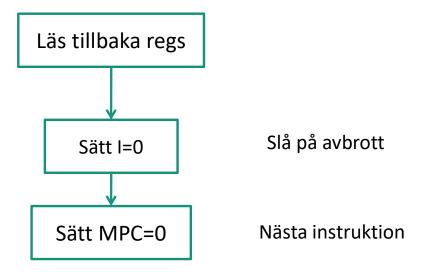
Därefter samma sak för XR,AR och SR

Ny instruktion: **RTI**

=> Vanlig instruktion, mikrokod för exekveringsfasen

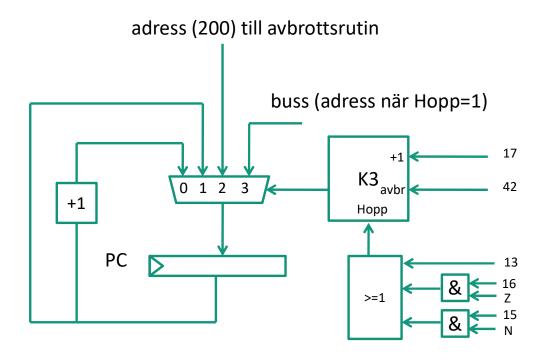

Hopp JMPN D

Datorkonstruktion Hopp

Hopp +1 avbr mux-ing. PC

1 0 0 3 buss
0 1 0 0 PC+1
0 0 1 2 avbr.rutin
0 0 0 1 PC
...

К3

Datorkonstruktion Hopp

Mikrokod för JMPN D

Om N=1: $PC+2+D \rightarrow PC$ Annars : PC+2 -> PC

Steg 1: H-fas, som förut

3: PC++,K2->mpc

17,10

Steg 2 : A-fas, Självrelativ

19: PC->ADR, PC++, MPC++

20: PC->TR, minne->DR, MPC++

21: DR->TR, TR->AR, AR->HR, MPC++

22: AR+TR->AR, MPC++

23: HR->AR, AR->TR, K1->MPC

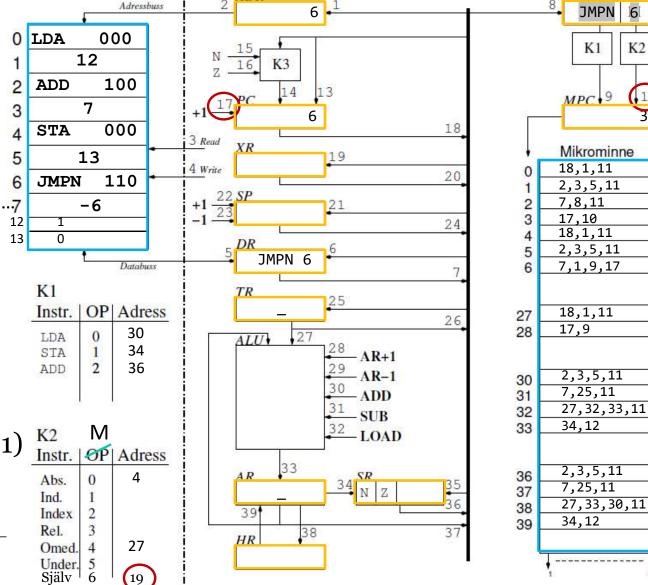
K1(17)=78

Steg 3: Exe, $TR \rightarrow PC$ (om N=1)

34: TR->PC(N), mpc++

26,15,12

19

_hämt

-abs

ome

_LDA

STA

ADDA

$\mathsf{Datorkonstruktion}\, Hopp$

Mikrokod för JMPN D

Om N=1 : $PC+2+D \rightarrow PC$ Annars : $PC+2 \rightarrow PC$

Steg 1: H-fas, som förut

3: PC++,K2->mpc

17,10

Steg 2 : A-fas, Självrelativ

19: PC->ADR, PC++, MPC++

20: PC->TR, minne->DR, MPC++

21: DR->TR, TR->AR, AR->HR, MPC++

22: AR+TR->AR, MPC++

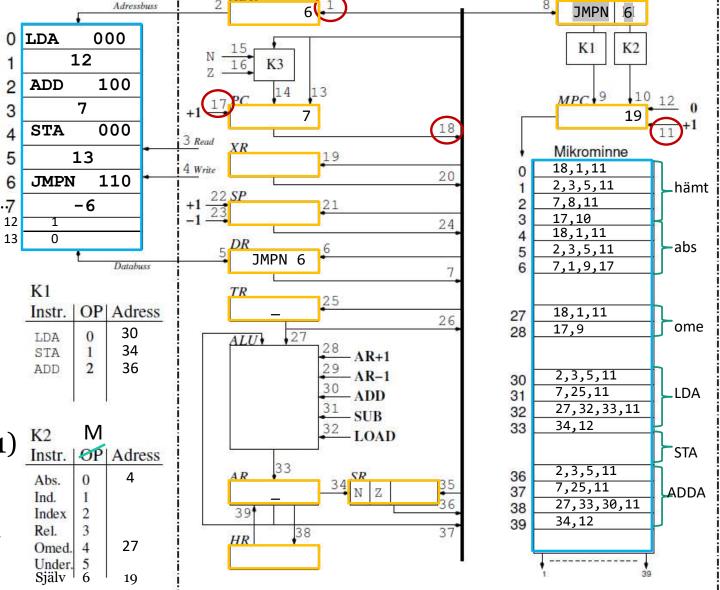
23: $HR \rightarrow AR$, $AR \rightarrow TR$, $K1 \rightarrow MPC$

K1(17)=78

Steg 3: Exe, TR->PC (om N=1)

34: TR->PC(N), mpc++

26,15,12

$\mathsf{Datorkonstruktion}\, Hopp$

Mikrokod för JMPN D

Om N=1 : PC+2+D -> PC Annars : PC+2 -> PC

Steg 1: H-fas, som förut

3: PC++,K2->mpc

17,10

Steg 2 : A-fas, Självrelativ

19: PC->ADR, PC++, MPC++

20: PC->TR, minne->DR, MPC++

21: DR->TR, TR->AR, AR->HR, MPC++

22: AR+TR->AR, MPC++

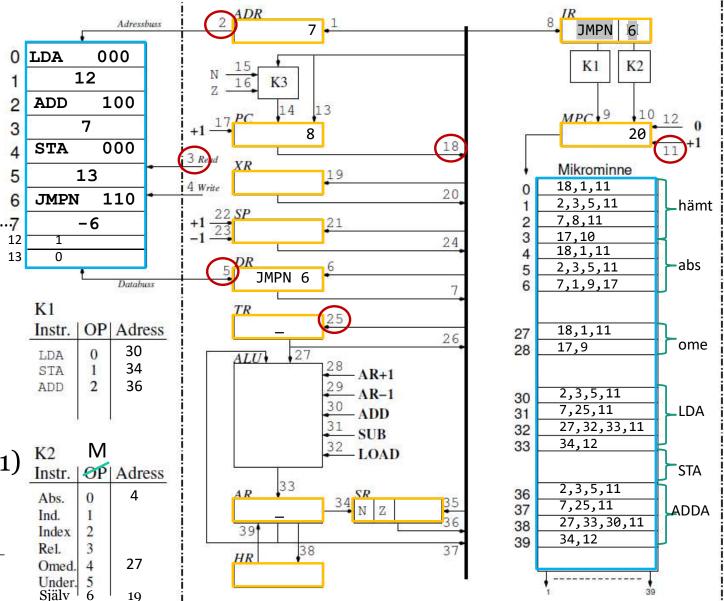
23: $HR \rightarrow AR$, $AR \rightarrow TR$, $K1 \rightarrow MPC$

K1(17)=78

Steg 3: Exe, TR->PC (om N=1)

34: TR->PC(N), mpc++

26,15,12

Datorkonstruktion Hopp

Mikrokod för JMPN D

Om N=1: $PC+2+D \rightarrow PC$ Annars : PC+2 -> PC

Steg 1: H-fas, som förut

3: PC++,K2->mpc

17,10

Steg 2 : A-fas, Självrelativ

19: PC->ADR, PC++, MPC++

20: PC->TR, minne->DR, MPC++

21: DR->TR, TR->AR, AR->HR, MPC++

22: AR+TR->AR, MPC++

23: HR->AR, AR->TR, K1->MPC

K1(17)=78

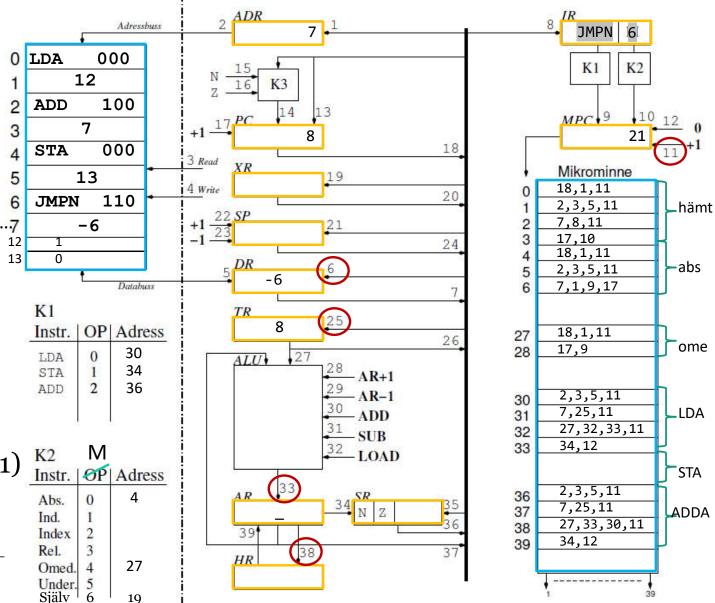
Steg 3: Exe, $TR \rightarrow PC$ (om N=1)

34: TR->PC(N), mpc++

26,15,12

Själv

19

$\mathsf{Datorkonstruktion}\, Hopp$

Mikrokod för JMPN D

Om N=1 : PC+2+D -> PC Annars : PC+2 -> PC

Steg 1: H-fas, som förut

3: PC++,K2->mpc

17,10

Steg 2 : A-fas, Självrelativ

19: PC->ADR, PC++, MPC++

20: PC->TR, minne->DR, MPC++

21: DR->TR, TR->AR, AR->HR, MPC++

22: AR+TR->AR, MPC++

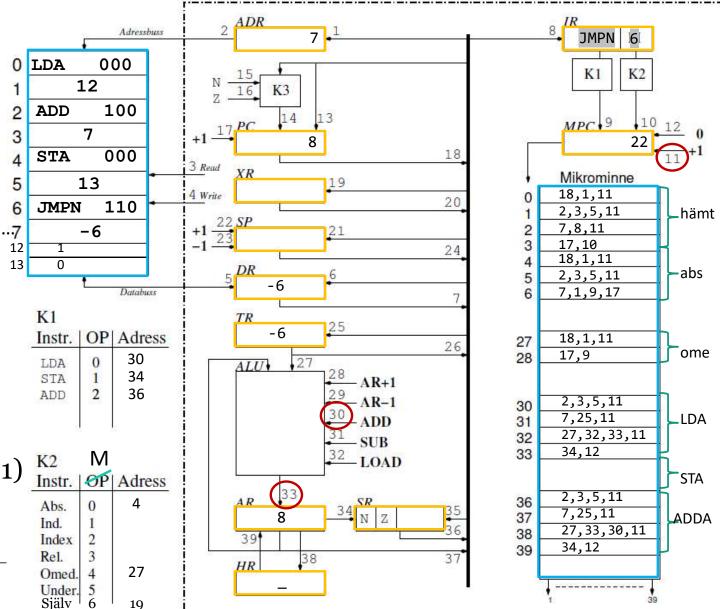
23: $HR \rightarrow AR$, $AR \rightarrow TR$, $K1 \rightarrow MPC$

K1(17)=78

Steg 3: Exe, TR->PC (om N=1)

34: TR->PC(N),mpc++

26,15,12

$\mathsf{Datorkonstruktion}\, Hopp$

Mikrokod för JMPN D

Om N=1 : $PC+2+D \rightarrow PC$ Annars : $PC+2 \rightarrow PC$

Steg 1: H-fas, som förut

3: PC++,K2->mpc

17,10

Steg 2: A-fas, Självrelativ

19: PC->ADR, PC++, MPC++

20: PC->TR, minne->DR, MPC++

21: DR->TR, TR->AR, AR->HR, MPC++

22: AR+TR->AR, MPC++

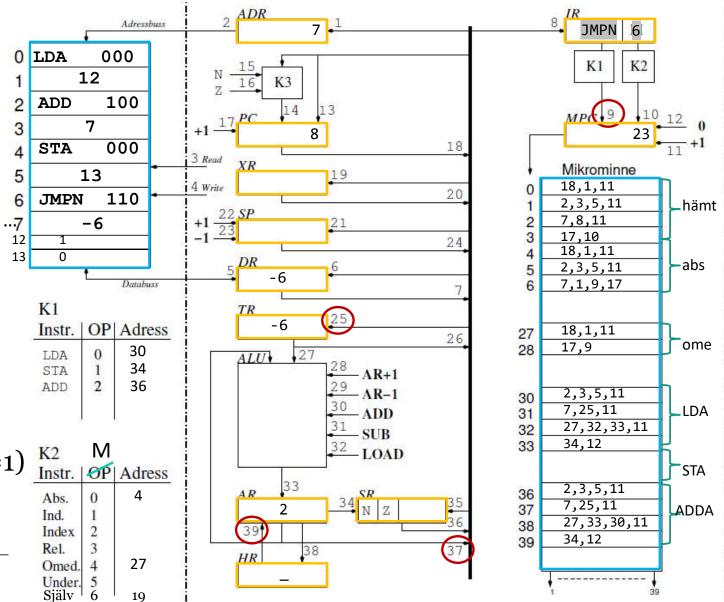
23: $HR \rightarrow AR$, $AR \rightarrow TR$, $K1 \rightarrow MPC$

K1(17)=78

Steg 3: Exe, TR->PC (om N=1)

34: TR->PC(N), mpc++

26,15,12

$\mathsf{Datorkonstruktion}\, Hopp$

Mikrokod för JMPN D

Om N=1 : $PC+2+D \rightarrow PC$ Annars : $PC+2 \rightarrow PC$

Steg 1: H-fas, som förut

3: PC++,K2->mpc

17,10

Steg 2: A-fas, Självrelativ

19: PC->ADR, PC++, MPC++

20: PC->TR, minne->DR, MPC++

21: DR->TR, TR->AR, AR->HR, MPC++

22: AR+TR->AR, MPC++

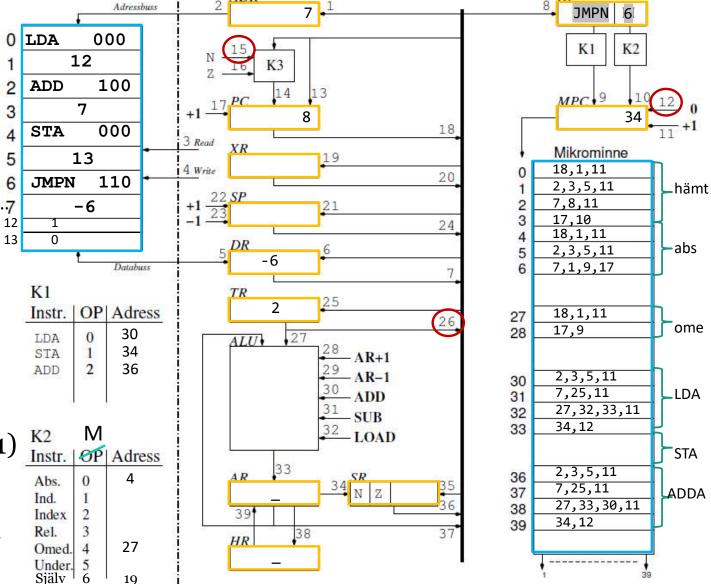
23: $HR \rightarrow AR$, $AR \rightarrow TR$, $K1 \rightarrow MPC$

K1(17)=78

Steg 3: Exe, $TR \rightarrow PC$ (om N=1)

34: TR->PC(N), mpc++

26,15,12

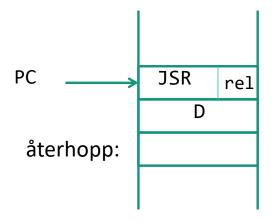

Subrutinhopp JSR D

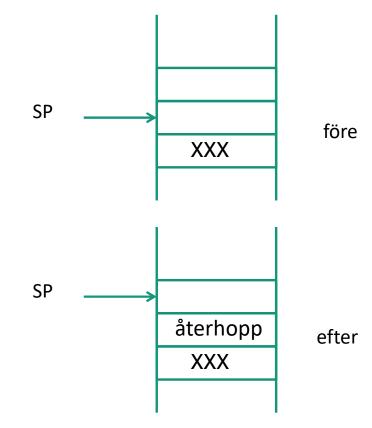

Datorkonstruktion Subrutinhopp JSR D

JSR D

- Självrelativ a-mod beräkna hoppadress PC+2+D -> tr
- exe PC+2 -> mem(SP), SP-tr -> PC

Datorkonstruktion Subrutinåterhopp RTS

* underförstådd a-mod

* exe

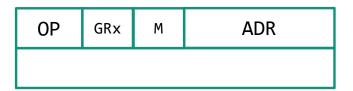
SP++ ; justera SP
M(SP) -> PC ; hoppa tillbaka

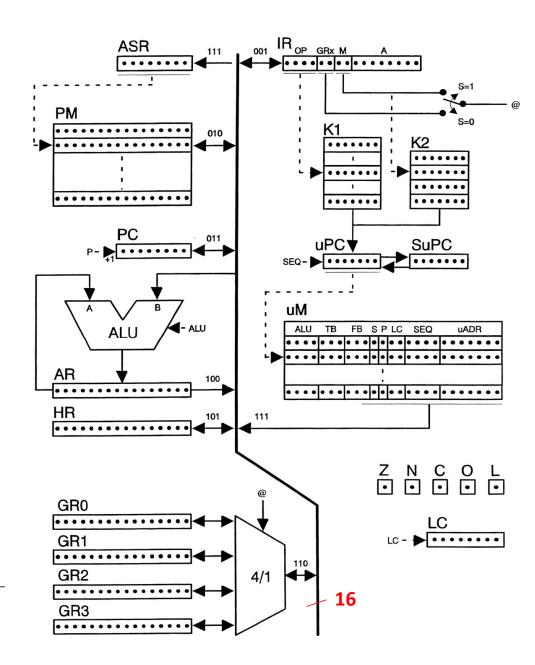
Lab1

- 1,2,3 ska göras
- Frivillig tävling
- 16-bitars maskin (ASR,PC 8 bitar)
- 4 generella reg.
- AR,HR,ASR arbetsreg.
- Avancerad styrenhet
 - Hopp
 - Villkorliga hopp
 - Loopar (LC,L)
 - Subrutiner (SuPC)
 - Konstanter
- GR3 indexreg

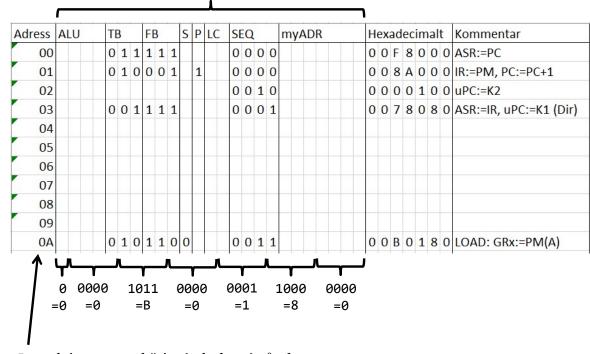

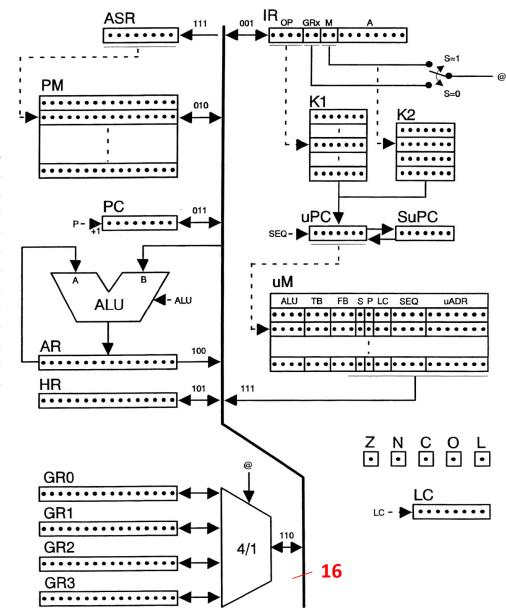
Uppgift 1: Implementera mikrokod för hämtfas, adresseringsmodsfaser och exekveringsfaser.

uM: Mikrominnets innehåll

Instruktionen LOAD börjar (och slutar) på adress ØA. Dvs, ØA ska skrivas in i K1 på den plats som motsvaras av OP-koden för LOAD, och det är bara att välja ledig plats i K1, så blir den platsen/adressen själva OP-koden.

Hur skriver man maskinkoden i programminnet PM?

Antag att vi vill skriva koden för instruktionen: LOAD GR2,00,7

Dvs, ladda GR2 via A-mod 00, det som finns på adress 7.

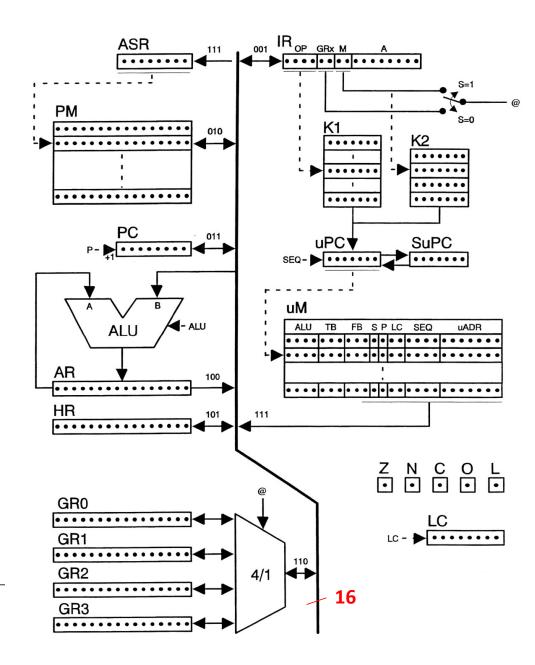
Instruktionsformatet ser ut så här:

4	2	2	8
OP	GRx	М	ADR

LOAD har OP=0000 GR2 ger GRx=10 A-mod ger M=00 Adress 7 ger ADr = 00000111

Dvs, 0000 10 00 00000111 $_2$ = 0807 $_{16}$

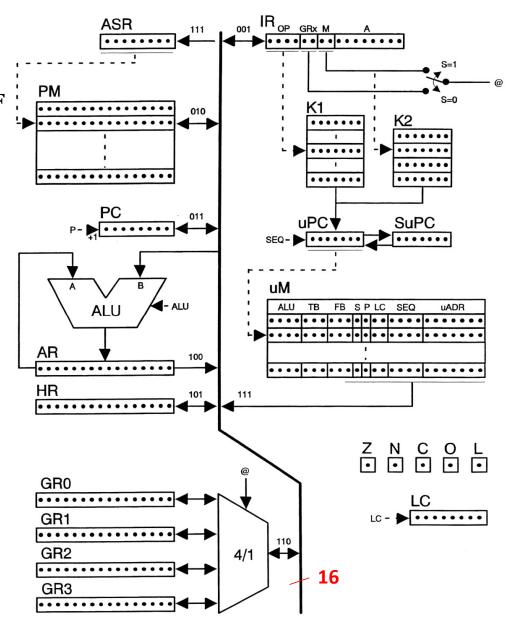
Uppgift 2: Summera innehållet på adress \$FE, spara på \$FF

Antag: GR3 loopvariabel, GR2 totalsumma, GR1 ..., GR0 ...

"Programflöde" "Assemblerkod" "Maskinkod" Initiera loopvariabel LOAD GR3,01,0 Init: 0D00 0004 0004 Nollställ totalsumma LOAD GR2,01,0 0900 0000 0000 Loop: Hämta tal från \$FE . . . Maska ut siffra Addera till totalsumma Hämta tal från \$FE Skifta 4 steg höger Spara tillbaka på \$FE Räkna ned loopvariabel Hopp till Loop, om > 0 BNE ,00,?? 80?? Spara totalsumma på \$FF Avsluta: STORE GR2,00,FF 18FF Halt HALT 9000

Observera, maskinkoden här är bara ett exempel. Den kan bli annorlunda beroende på hur man implementerar mikrokod, K1 och K2.

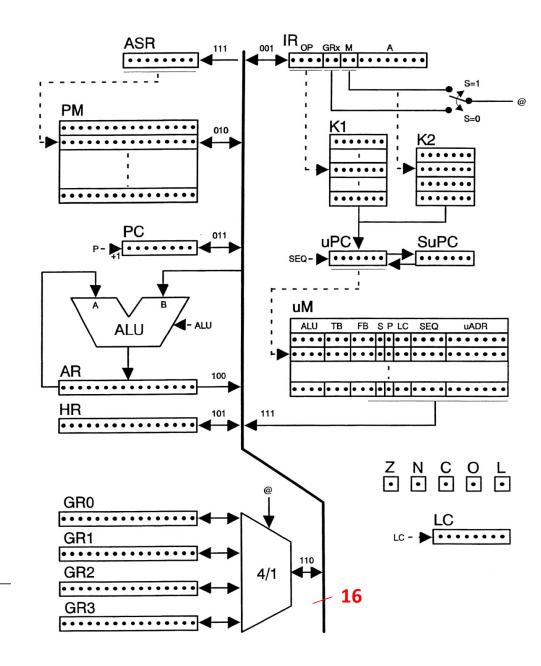

Uppgift 3: Sortera en lista med 32 tal, minst till störst

Använd bubblesort (eller valfri algoritm)

```
Osorterad
E0: 92F1
E1: 8034
E3: 971B
E4: 99FB
E5: 7EF1
E6: 90E8
E7: 3DE3
E8: 7351
E9: 53ED
EA: 56A2
EB: DEA5
```


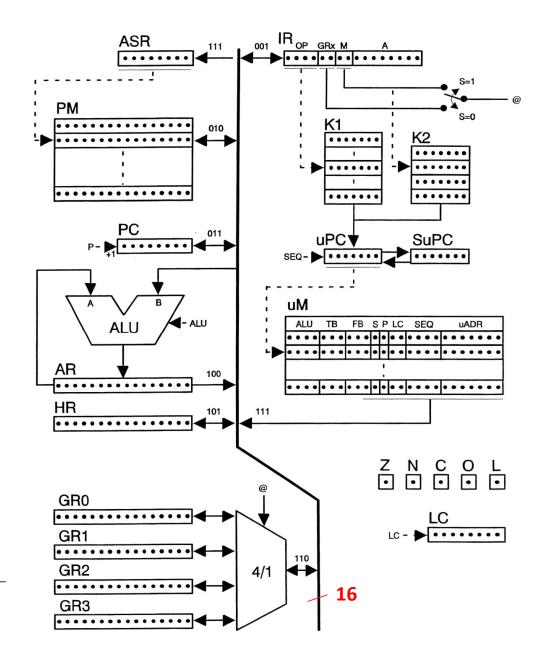

Uppgift 3: Sortera en lista med 32 tal, minst till störst

Använd bubblesort (eller valfri algoritm)

```
Osorterad
E0: 8034
E1: 92F1
E3: 971B
För varje tal jämför med nästa tal, om det talet är mindre, byt plats på dom.
E4: 99FB
E5: 7EF1
E6: 90E8
E7: 3DE3
E8: 7351
E9: 53ED
EA: 56A2
EB: DEA5
...
```


Uppgift 3: Sortera en lista med 32 tal, minst till störst

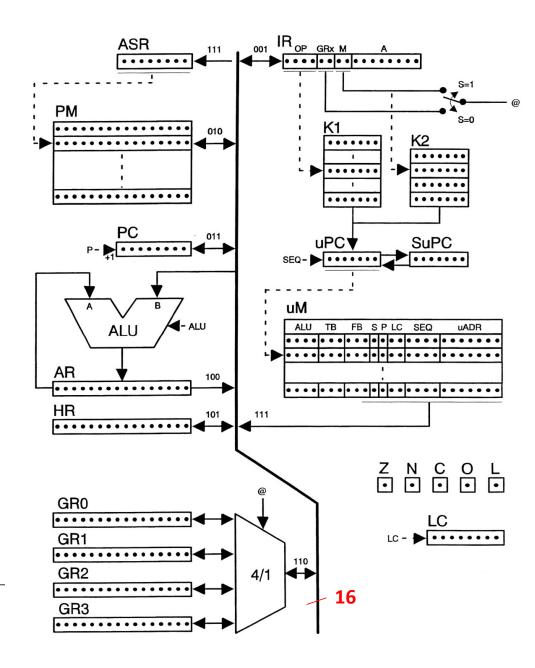
Använd bubblesort (eller valfri algoritm)

```
Osorterad
                                                            Sorterad
                                                            E0: 8034
E0: 8034
E1: 92F1
                                                            E1: 835F
E3: 971B
              För varje tal jämför med nästa tal, om det
                                                            E3: 90E8
                                                            E4: 92F1
E4: 99FB
              talet är mindre, byt plats på dom.
E5: 7EF1
                                                            E5: 959F
                         ... osv ...
E6: 90E8
                                                            E6: 969C
                                                            E7: 971B
E7: 3DE3
                                                            E8: 99FB
E8: 7351
E9: 53ED
                                                            E9: 9F74
              Gå igenom listan om och om igen, tills inga
EA: 56A2
                                                            EA: 9FC4
              tal behöver byta plats. Då är listan sorterad.
EB: DEA5
                                                            EB: B11C
```

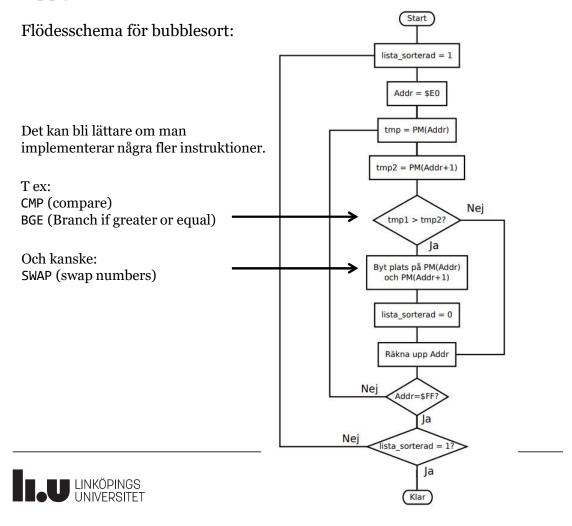
Observera, att talen i listan är tvåkomplementstal, dvs tal där mest signifikant bit är 1-ställd är negativa tal som då är mindre än positiva tal. T ex:

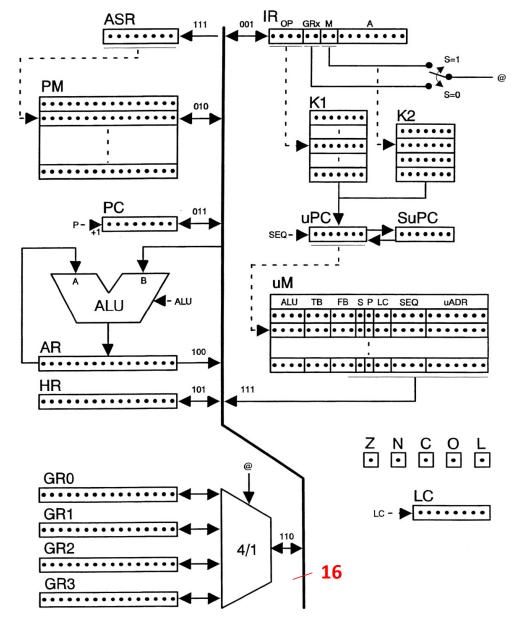
```
8034_{16} = 1000 0000 0011 0100_2 dvs ett negativt tal 3DE3_{16} = 0011 1101 1110 0011_2 dvs ett positivt tal
```


Uppgift 3: Sortera en lista med 32 tal, minst till störst

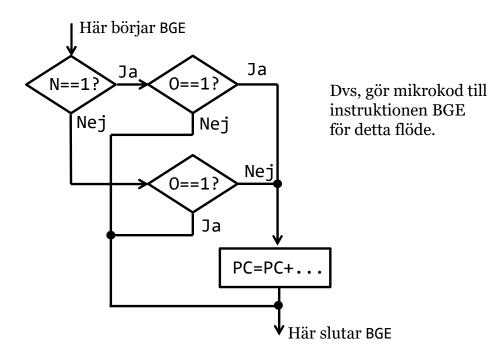

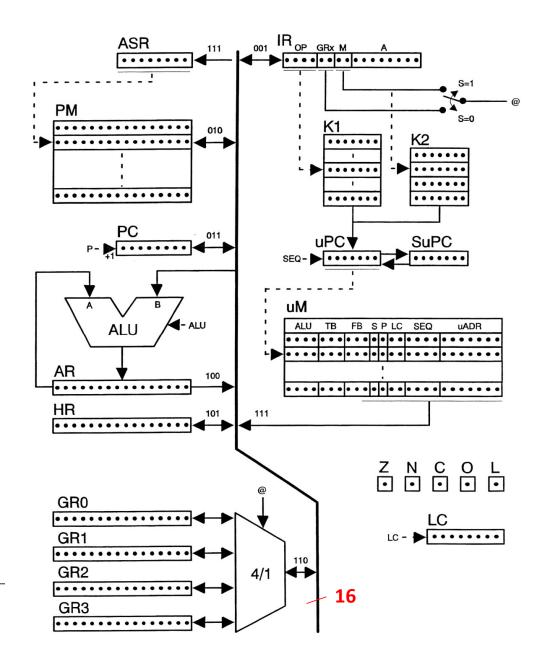
Uppgift 3: Sortera en lista med 32 tal, minst till störst

Flödesschema för BGE (N exor 0 == 0):

Dvs, om N-flaggan är lika med O-flaggan så ta hoppet, annars inte.

Frivillig tävling

Gör uppgift 3 med minsta möjliga exekveringstid, dvs minst antal klockcykler.

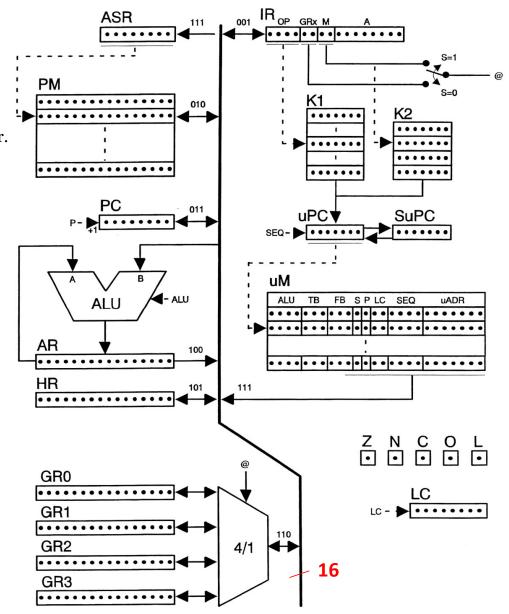
Tips: Det handlar egentligen om att skriva mikrokod för en sorteringsinstruktion.

Tävlingsregler finns på kurshemsidan för Lab1.

Deadline för tävlingsbidrag är sista dagen i VT1.

Observera, för att göra projektet i VT2 måste man först ha gjort klart kursens laborationer.

Alla laborationer har direkt bäring på projektet.

Anders Nilsson

www.liu.se

